

Codul de procedură civilă

și Legea de punere în aplicare

- ◆ Reglementări anterioare ◆ Legislație conexă
- ◆ Decizii ale Curții Constituționale ◆ Recursuri în interesul legii
- ◆ Hotărâri prealabile ◆ Index

Ediția a 8-a actualizată la **9 februarie 2024**
și îngrijită de profesor univ. dr. **Evelina Oprina**

Editura Rosetti International
București, 2024

CUPRINS

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă	11
Index	365
Dispoziții tranzitorii cuprinse în actele de modificare a Codului de procedură civilă	386
▶ Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>)	389
▶ Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (<i>extras</i>).....	395
▶ Legea nr. 220/2022 privind valorificarea adaptată a unor măsuri dovedite benefice pentru instituțiile din domeniul justiției instituite pe perioada stării de alertă declarate în vederea prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19 (<i>extras</i>)	401
▶ Legea nr. 172/2022 pentru ratificarea Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014	405
▶ Legea nr. 173/2022 pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014	408

Abrevieri

C. civ.	Codul civil (Legea nr. 287/2009)
C. civ. 1864	Codul civil din 1864
C. Rom.	Constituția României
CDFUE	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
CEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului/ Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CNA	Consiliul Național al Audiovizualului
CP	Codul penal (Legea nr. 286/2009)
CPC	Codul de procedură civilă (Legea nr. 134/2010)
CPC 1865	Codul de procedură civilă din 1865
CPP	Codul de procedură penală (Legea nr. 135/2010)
D.	Decretul
dec.	decizia
H.G.	Hotărârea Guvernului
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
L.	Legea
LS	Legea nr. 31/1990 a societăților
M. Of.	Monitorul Oficial, Partea I
n. red.	nota redacției
O.G.	Ordonanța Guvernului
O.U.G.	Ordonanța de urgență a Guvernului
Regl. ant.	Reglementarea anterioară
RNPM	Registrul Național de Publicitate Mobilă
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ

TABLA DE MATERII

	Art.
TITLUL PRELIMINAR. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil	1-28
CAPITOLUL I. Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă	1-4
CAPITOLUL II. Principiile fundamentale ale procesului civil	5-23
CAPITOLUL III. Aplicarea legii de procedură civilă	24-28
CARTEA I. Dispoziții generale	29-191
TITLUL I. Acțiunea civilă	29-40
TITLUL II. Participanții la procesul civil	41-93
CAPITOLUL I. Judecătorețul. Incompatibilitatea	41-54
CAPITOLUL II. Părțile	55-91
<i>SECȚIUNEA 1. Folosința și exercițiul drepturilor procedurale</i>	<i>56-58</i>
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Persoanele care sunt împreună reclamante sau pârâte</i>	<i>59-60</i>
<i>SECȚIUNEA a 3-a. Alte persoane care pot lua parte la judecată</i>	<i>61-79</i>
§ 1. Intervenția voluntară	61-67
§ 2. Intervenția forțată	68-79
I. Chemarea în judecată a altei persoane	68-71
II. Chemarea în garanție	72-74
III. Arătarea titularului dreptului	75-77
IV. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane	78-79
<i>SECȚIUNEA a 4-a. Reprezentarea părților în judecată</i>	<i>80-89</i>
§ 1. Dispoziții generale	80-82
§ 2. Dispoziții speciale privind reprezentarea convențională	83-89
<i>SECȚIUNEA a 5-a. Asistența judiciară</i>	<i>90-91</i>
CAPITOLUL III. Participarea Ministerului Public în procesul civil	92-93
TITLUL III. Competența instanțelor judecătorești	94-147
CAPITOLUL I. Competența materială	94-106
<i>SECȚIUNEA 1. Competența după materie și valoare</i>	<i>94-97</i>
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță</i>	<i>98-106</i>
CAPITOLUL II. Competența teritorială	107-121
CAPITOLUL III. Dispoziții speciale	122-128
CAPITOLUL IV. Incidente procedurale privitoare la competența instanței	129-147
<i>SECȚIUNEA 1. Necompetența și conflictele de competență</i>	<i>129-137</i>
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Litispendența și conexitatea</i>	<i>138-139</i>

<i>SECȚIUNEA a 3-a. Strămutarea proceselor. Delegarea instanței</i>	140-147
TITLUL IV. Actele de procedură	148-179
CAPITOLUL I. Forma cererilor	148-152
CAPITOLUL II. Citarea și comunicarea actelor de procedură	153-173
CAPITOLUL III. Nulitatea actelor de procedură	174-179
TITLUL V. Termenele procedurale	180-186
TITLUL VI. Amenzi judiciare și despăgubiri	187-191
CARTEA A II-A. Procedura contencioasă.....	192-526
TITLUL I. Procedura în fața primei instanțe	192-455
CAPITOLUL I. Sesizarea instanței de judecată	192-210
<i>SECȚIUNEA 1. Dispoziții generale</i>	192-193
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Cererea de chemare în judecată</i>	194-204
<i>SECȚIUNEA a 3-a. Întâmpinarea</i>	205-208
<i>SECȚIUNEA a 4-a. Cererea reconvențională</i>	209-210
CAPITOLUL II. Judecata.....	211-405
<i>SECȚIUNEA 1. Dispoziții generale</i>	211-236
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Cercetarea procesului</i>	237-388
SUBSECȚIUNEA 1. Dispoziții comune	237-244
SUBSECȚIUNEA a 2-a. Excepțiile procesuale	245-248
SUBSECȚIUNEA a 3-a. Probele	249-365
§ 1. Dispoziții generale	249-264
§ 2. Dovada cu înscrisuri.....	265-308
I. Dispoziții generale.....	265-268
II. Înscrisul autentic	269-271
III. Înscrisul sub semnătură privată	272-281
IV. Înscrisurile pe suport informatic	282-284
V. Duplicatale și copiile de pe înscrisurile autentice sau sub semnătură privată.....	285-287
VI. Înscrisurile cognitive sau reînnoitoare	288
VII. Regimul altor înscrisuri	289-291
VIII. Administrarea probei cu înscrisuri	292-300
IX. Verificarea înscrisurilor	301-308
§ 3. Proba cu martori.....	309-326
I. Admisibilitatea probei cu martori.....	309-310
II. Administrarea probei cu martori.....	311-326
§ 4. Prezumțiile.....	327-329
§ 5. Expertiza	330-340
§ 6. Mijloacele materiale de probă	341-344
§ 7. Cercetarea la fața locului.....	345-347
§ 8. Mărturisirea	348-358
I. Admisibilitatea probei.....	348-350
II. Interogatoriul.....	351-358
§ 9. Asigurarea probelor	359-365
SUBSECȚIUNEA a 4-a. Administrarea probelor de către avocați sau consilierii juridici	366-388
<i>SECȚIUNEA a 3-a. Dezbaterea în fond a procesului</i>	389-394

<i>SECȚIUNEA a 4-a. Deliberarea și pronunțarea hotărârii</i>	395-405
CAPITOLUL III. Unele incidente procedurale	406-423
<i>SECȚIUNEA 1. Renunțarea la judecată</i>	406-407
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Renunțarea la dreptul pretins</i>	408-410
<i>SECȚIUNEA a 3-a. Suspendarea procesului</i>	411-415
<i>SECȚIUNEA a 4-a. Perimarea cererii</i>	416-423
CAPITOLUL IV. Hotărârile judecătorești	424-455
<i>SECȚIUNEA 1. Dispoziții generale</i>	424-435
§ 1. Denumirea, întocmirea și comunicarea hotărârii	424-428
§ 2. Efectele hotărârii judecătorești.....	429-435
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Hotărârile date în baza recunoașterii pretențiilor</i>	436-437
<i>SECȚIUNEA a 3-a. Hotărârea prin care se încuviințează învoiala părților</i>	438-441
<i>SECȚIUNEA a 4-a. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii</i>	442-447
<i>SECȚIUNEA a 5-a. Executarea provizorie</i>	448-450
<i>SECȚIUNEA a 6-a. Cheltuielile de judecată</i>	451-455
TITLUL II. Căile de atac	456-513
CAPITOLUL I. Dispoziții generale.....	456-465
CAPITOLUL II. Apelul.....	466-482
CAPITOLUL III. Căile extraordinare de atac	483-513
<i>SECȚIUNEA 1. Recursul</i>	483-502
<i>SECȚIUNEA a 2-a. Contestația în anulare</i>	503-508
<i>SECȚIUNEA a 3-a. Revizuirea</i>	509-513
TITLUL III. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare	514-521
CAPITOLUL I. Recursul în interesul legii	514-518
CAPITOLUL II. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.....	519-521
TITLUL IV. Contestația privind tergiversarea procesului	522-526
CARTEA A III-A. Procedura necontencioasă judiciară	527-540
TITLUL I. Dispoziții generale	527-537
TITLUL II. Dispoziții speciale	538-540
CARTEA A IV-A. Despre arbitraj	541-621
TITLUL I. Dispoziții generale	541-547
TITLUL II. Convenția arbitrală	548-554
TITLUL III. Tribunalul arbitral	555-570
TITLUL IV. Procedura arbitrală	571-607
CAPITOLUL I. Sesizarea tribunalului arbitral	571-574
CAPITOLUL II. Judecata.....	575-594
CAPITOLUL III. Cheltuielile arbitrale.....	595-600
CAPITOLUL IV. Hotărârea arbitrală	601-607
TITLUL V. Desființarea hotărârii arbitrale	608-613
TITLUL VI. Executarea hotărârii arbitrale	614-615
TITLUL VII. Arbitrajul instituționalizat	606-621

CARTEA A V-A. Despre executarea silită.....	622-914
TITLUL I. Dispoziții generale	622-726
CAPITOLUL I. Scopul și obiectul executării silite.....	622-631
CAPITOLUL II. Titlul executoriu.....	632-643
CAPITOLUL III. Participanții la executarea silită.....	644-662
CAPITOLUL IV. Efectuarea executării silite.....	663-705
SECȚIUNEA 1. Sesizarea organului de executare.....	663-672
SECȚIUNEA a 2-a. Efectuarea actelor de executare silită.....	673-686
SECȚIUNEA a 3-a. Executarea împotriva moștenitorilor.....	687-689
SECȚIUNEA a 4-a. Intervenția altor creditori.....	690-696
SECȚIUNEA a 5-a. Perimarea executării silite.....	697-699
SECȚIUNEA a 6-a. Amânarea, suspendarea și restrângerea executării.....	700-702
SECȚIUNEA a 7-a. Încetarea executării silite.....	703-705
CAPITOLUL V. Prescripția dreptului de a obține executarea silită.....	706-711
CAPITOLUL VI. Contestația la executare.....	712-720
CAPITOLUL VII. Depunerea cu afecțatiune specială.....	721-722
CAPITOLUL VIII. Întoarcerea executării.....	723-726
TITLUL II. Urmărirea silită asupra bunurilor debitorului	727-887
CAPITOLUL I. Urmărirea mobilă.....	727-812
SECȚIUNEA 1. Bunurile mobile care nu se pot urmări.....	727-730
SECȚIUNEA a 2-a. Procedura urmăririi mobiliare.....	731-780
§ 1. Sechestrarea bunurilor mobile.....	731-752
§ 2. Valorificarea bunurilor sechestrate.....	753-757
§ 3. Vânzarea la licitație publică.....	757-777
§ 4. Dispoziții speciale.....	779-780
SECȚIUNEA a 3-a. Poprirea.....	781-794
SECȚIUNEA a 4-a. Urmărirea fructelor și a veniturilor imobilelor.....	795-812
§ 1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini.....	795-799
§ 2. Urmărirea veniturilor generale ale imobilelor.....	800-812
CAPITOLUL II. Urmărirea imobiliară.....	813-863
SECȚIUNEA 1. Bunurile imobile care pot fi urmărite.....	813-818
SECȚIUNEA a 2-a. Încuviințarea urmăririi imobiliare.....	819-826
SECȚIUNEA a 3-A. Efectele urmăririi.....	827-828
SECȚIUNEA a 4-a. Vânzarea la licitație publică.....	829-856
§ 1. Formalitățile premergătoare vânzării.....	829-834
§ 2. Scoaterea în vânzare a imobilului.....	835-841
§ 3. Licitația și adjudecarea imobilului.....	842-856
SECȚIUNEA a 5-a. Efectele adjudecării.....	857-859
SECȚIUNEA a 6-a. Dispoziții speciale.....	860-863
CAPITOLUL III. Eliberarea și distribuirea sumelor realizate prin urmărirea silită.....	864-887
SECȚIUNEA 1. Dispoziții generale.....	864-868
SECȚIUNEA a 2-a. Distribuirea sumei rezultate din vânzarea bunurilor urmărite.....	869-878
SECȚIUNEA a 3-a. Plata sumei rezultate din urmărirea silită.....	879-887
TITLUL III. Executarea silită directă	888-914
CAPITOLUL I. Dispoziții generale.....	888-892

CAPITOLUL II. Predarea silită a bunurilor mobile.....	893-895
CAPITOLUL III. Predarea silită a bunurilor imobile.....	896-902
CAPITOLUL IV. Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face.....	903-914
SECȚIUNEA 1. Dispoziții comune	903-909
SECȚIUNEA a 2-a. Executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori	910-914
CARTEA A VI-A. Proceduri speciale	915-1.064
TITLUL I. Procedura divorțului	915-935
CAPITOLUL I. Dispoziții comune.....	915-928
CAPITOLUL II. Divorțul remediu.....	929-933
SECȚIUNEA 1. Divorțul prin acordul soților	929-932
SECȚIUNEA a 2-a. Divorțul din motive de sănătate	933
CAPITOLUL III. Divorțul din culpa soților.....	934-935
TITLUL II. Procedura punerii sub interdicție judecătorească	936-943⁷
CAPITOLUL I. Procedura instituirii consilierii judiciare sau a tutelei speciale.....	936-943
CAPITOLUL II. Încuviințarea mandatului de ocrotire.....	943 ¹ -943 ⁷
TITLUL III. Procedura de declarare a morții	944-951
TITLUL IV. Măsuri asigurătorii și provizorii	952-979
CAPITOLUL I. Sechestrul asigurător.....	952-969
SECȚIUNEA 1. Dispoziții generale	952-959
SECȚIUNEA a 2-a. Dispoziții speciale privind sechestrul asigurător al navelor civile	960-969
CAPITOLUL II. Poprirea asigurătorie.....	970-971
CAPITOLUL III. Sechestrul judiciar.....	972-977
CAPITOLUL IV. Măsuri provizorii în materia drepturilor de proprietate intelectuală.....	978-979
TITLUL V. Procedura partajului judiciar	980-996
TITLUL VI. Procedura ordonanței președințiale	997-1.002
TITLUL VII. Cererile posesorii	1.003-1.005
TITLUL VIII. Procedura ofertei de plată și consemnațiunii	1.006-1.013
TITLUL IX. Procedura ordonanței de plată	1.014-1.025
TITLUL X. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă	1.026-1.033
TITLUL XI. Evacuarea din imobilele folosite sau ocupate fără drept	1.034-1.049
CAPITOLUL I. Dispoziții generale.....	1.034-1.039
CAPITOLUL II. Procedura de evacuare.....	1.040-1.045
CAPITOLUL III. Dispoziții speciale.....	1.046-1.049
TITLUL XII. Procedura privitoare la înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii	1.050-1.053
TITLUL XIII. Procedura refacerii înscrisurilor și hotărârilor dispărute	1.054-1.056
TITLUL XIV. Cauțiunea judiciară	1.057-1.064
CARTEA A VII-A. Procesul civil internațional	1.065-1.133
TITLUL I. Competența internațională a instanțelor române	1.066-1.082

CAPITOLUL I. Dispoziții generale	1.066-1.078
CAPITOLUL II. Dispoziții speciale de competență internațională a instanțelor române	1.079-1.082
TITLUL II. Legea aplicabilă în procesul civil internațional	1.083-1.093
CAPITOLUL I. Capacitatea și drepturile părților în proces	1.083-1.087
CAPITOLUL II. Legea aplicabilă în materie procedurală	1.088-1.093
TITLUL III. Eficacitatea hotărârilor străine	1.094-1.110
CAPITOLUL I. Recunoașterea hotărârilor străine	1.095-1.102
CAPITOLUL II. Executarea hotărârilor străine	1.103-1.110
TITLUL IV. Arbitrajul internațional și efectele hotărârilor arbitrale străine	1.111-1.133
CAPITOLUL I. Procesul arbitral internațional	1.111-1.123
CAPITOLUL II. Efectele hotărârilor arbitrale străine	1.124-1.133
Dispoziții finale	1.134

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă^[1]

(Republicată în Monitorul Oficial nr. 247 din 10 aprilie 2015)

^[1] **Republicată** în temeiul art. XIV din Legea nr. 138/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 753 din 16 octombrie 2014, dându-se textelor o nouă numerotare.

N. red. L. nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost publicată în M. Of. nr. 485 din 15 iulie 2010, modificată și completată prin L. nr. 76/2012 și rectificată în M. Of. nr. 542 din 3 august 2012;

După **prima republicare** (M. Of. nr. 545 din 3 august 2012), L. nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost modificată și completată prin:

– **L. nr. 206/2012** pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2012 privind modificarea art. 81 din L. nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 762 din 13 noiembrie 2012);

– **O.U.G. nr. 4/2013** privind modificarea Legii nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 68 din 31 ianuarie 2013) aprobată, cu modificări, prin **L. nr. 214/2013** (M. Of. nr. 392 din 29 iunie 2013);

– **L. nr. 72/2013** privind măsurile pentru combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani rezultând din contracte încheiate între profesioniști și între aceștia și autorități contractante (M. Of. nr. 182 din 2 aprilie 2013);

– **L. nr. 138/2014** pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);

După **a doua republicare** (M. Of. nr. 247 din 10 aprilie 2015), L. nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă a fost modificată prin:

– **O.U.G. nr. 1/2016** pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);

– **Rectificarea** publicată în M. Of. nr. 234 din 30 martie 2016;

– **L. nr. 17/2017** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017);

– **L. nr. 310/2018** pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (M. Of. nr. 1.074 din 18 decembrie 2018);

– **Decizia Curții Constituționale nr. 874/2018** publicată în M. Of. nr. 2 din 3 ianuarie 2019. (A se vedea decizia redată în extras la art. 27);

– **Decizia Curții Constituționale nr. 832/2021** publicată în M. Of. nr. 430 din 3 mai 2022. (A se vedea decizia redată în extras la art. 323);

– **L. nr. 140/2022** privind unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modificarea și completarea unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022) cu aplicare de la data de **18 august 2022**;

– **Legea nr. 173/2022** pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr. 16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Strasbourg la 2 octombrie 2013 și semnat de România la Strasbourg la 14 octombrie 2014 (M. Of. nr. 560 din 8 iunie 2022) cu aplicare de la data de **1 octombrie 2022**;

– **L. nr. 192/2022** pentru completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 643 din 29 iunie 2022);

– **Decizia Curții Constituționale nr. 279/2022** publicată în M. Of. nr. 676 din 6 iulie 2022. (A se vedea decizia redată în extras la art. 321);

– **L. nr. 199/2022** pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 682 din 8 iulie 2022);

– **L. nr. 336/2022** pentru modificarea alin. (1) al art. 651 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 1.177 din 8 decembrie 2022);

– **L. nr. 57/2023** pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (M. Of. nr. 186 din 6 martie 2023).

TITLUL PRELIMINAR

**Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și
princiipiile fundamentale ale procesului civil**

CAPITOLUL I

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă

Art. 1. Obiectul și scopul Codului de procedură civilă. (1) Codul de procedură civilă, denumit în continuare **codul**, stabilește regulile de competență și de judecare a cauzelor civile, precum și cele de executare a hotărârilor instanțelor și a altor titluri executorii, în scopul înlăptuirii justiției în materie civilă.

(2) În înlăptuirea justiției, instanțele judecătorești îndeplinesc un serviciu de interes public, asigurând respectarea ordinii de drept, a libertăților fundamentale, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și persoanelor juridice, aplicarea legii și garantarea supremației acesteia.

Art. 2. Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă. (1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare. [Regl. ant.: CPC 1865 – art. 721]

Art. 3. Aplicarea priorităă a tratatelor internaționale privitoare la drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

♦ **Legislație conexă:** ♦ Constituția României – art. 11, art. 20; ♦ C. civ. – art. 4.

Art. 4. Aplicarea priorităă a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.

♦ **Legislație conexă:** ♦ TFUE – art. 288; ♦ Constituția României – art. 148 alin. (2); ♦ C. civ. – art. 5.

CAPITOLUL II

Princiipiile fundamentale ale procesului civil

Art. 5. Îndatoriri privind primirea și soluționarea cererilor. (1) Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competența instanțelor judecătorești, potrivit legii.

(2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

(3) În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații

asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității.

(4) Este interzis judecătorului să stabilească dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță în cauzele ce îi sunt supuse judecării.

♦ **Legislație conexă:** ♦ Constituția României – art. 21 privind accesul liber la justiție.

Art. 6. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil. (1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilită de lege. În acest scop, instanța este datoră să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecării.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în faza executării silite.

♦ **Legislație conexă:** ♦ CEDO – art. 6; ♦ Constituția României – art. 21 alin. (3); ♦ L. nr. 304/2022 privind organizarea judiciară: art. 12.

Art. 7. Legalitatea. (1) Procesul civil se desfășoară în conformitate cu dispozițiile legii.

(2) Judecătorul are îndatorirea de a asigura respectarea dispozițiilor legii privind realizarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părților din proces.

Art. 8. Egalitatea. În procesul civil părților le este garantată exercitarea drepturilor procesuale, în mod egal și fără discriminări.

♦ **Legislație conexă:** ♦ CEDO – art. 6 și art. 14; ♦ Constituția României – art. 16 - egalitatea în drepturi; ♦ L. nr. 304/2022 privind organizarea judiciară – art. 9.

Art. 9. Dreptul de dispoziție al părților. (1) Procesul civil poate fi pornit la cererea celui interesat sau, în cazurile anume prevăzute de lege, la cererea altei persoane, organizații ori a unei autorități sau instituții publice ori de interes public.

(2) Obiectul și limitele procesului sunt stabilite prin cererile și apărările părților.

(3) În condițiile legii, partea poate, după caz, renunța la judecarea cererii de chemare în judecată sau la însuși dreptul pretins, poate recunoaște pretențiile părții adverse, se poate învoi cu aceasta pentru a pune capăt, în tot sau în parte, procesului, poate renunța la exercitarea căilor de atac ori la executarea unei hotărâri. De asemenea, partea poate dispune de drepturile sale în orice alt mod permis de lege.

♦ **Recurs în interesul legii.** Prin decizia nr. 1/2015, M. Of. nr. 197 din 25 martie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și, în consecință, **stabilește că:** În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 50 alin. (2) și 50¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instanța de judecată învestită cu soluționarea unei cereri în plata prețului de piață, întemeiată pe prevederile art. 50¹ alin. (1) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, poate acorda reclaman-tului prețul actualizat plătit la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare în temeiul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările ulterioare, în cazul în care constată ca fiind îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 50 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **numai dacă s-a formulat un capăt de cerere distinct în acest sens.**